

Regioprogramma
Vrijheid
Achterhoek
en Liemers

Fietsroute 4

Doetinchem - Bronckhorst
59 kilometer

Een zware weg naar vrijheid

Welkom bij deze fietsroute over oorlog en vrijheid in de omgeving van Doetinchem en Bronckhorst. Deze route gaat langs belangrijke plekken die te maken hebben met de Tweede Wereldoorlog en vrijheid. Elke plek heeft zijn eigen verhaal. U start en eindigt bij de kerk in het centrum van Doetinchem.

Deze fietsroute is deel 4 van 5 fietsroutes. Deze routes vullen elkaar aan, maar zijn ook afzonderlijk af te leggen. Heel veel fietsplezier gewenst!

'Een zware weg naar vrijheid'

Doetinchem - Bronckhorst

59 kilometer

- 1** De route start bij de Sint Catharinakerk in Doetinchem. **A**
- 2** Fiets richting de Heezenpoort en sla rechtsaf op de Plantsoenstraat. Voor de Raadhuisstraat aan uw rechterzijde bevindt zich het Monument op het Mark Tennantplantsoen. **B**
- 3** Sla rechtsaf het fietspad op naast de Raadhuisstraat en volg deze tot de stoplichten aan het einde van de weg. Steek de C. Missetstraat over en sla rechtsaf.
- 4** Sla linksaf over de Oude IJsselbrug en sla rechtsaf naar de Stokhorstweg. Volg voor ca. 1,5 km tot deze overgaat in de Edisonstraat.
- 5** Volg en sla aan het eind van de weg rechtsaf op de Liemersweg. Neem het fietspad.
- 6** Ga op de rotonde rechtdoor.
- 7** Sla bij het uitrijden van Doetinchem rechtsaf naar het fietspad. Volg dit ongeveer 2,5 km langs de Oude IJssel.
- 8** Sla rechtsaf naar het Heggenveld.
- 9** Volg ongeveer 1 km en sla aan het eind rechtsaf naar de Wehlsedijk.
- 10** Steek bij de stoplichten de Rijksweg over en vervolg uw route op de Hummeloseweg.
- 11** Sla voor de rotonde linksaf naar de Hessenweg. Volg deze ongeveer 1,5 km en buig rechtsaf naar de Monumentenweg. Volg de Monumentenweg naar de Prinsenweg.
- 12** Volg deze weg ongeveer 1 km en sla linksaf naar de Tolstraat. Volg ongeveer 2 km.
- 13** Sla rechtsaf naar de Zomerweg en direct weer linksaf naar de Zutphen-Emmerikseweg.
- 14** Sla na ongeveer 1 km linksaf naar de Lamstraat.
- 15** Sla na ongeveer 1,5 km rechtsaf naar de Meerbrinkweg.
- 16** Sla linksaf naar de Hardsteestraat en volg de Paardestraat.
- 17** Sla linksaf naar de Kuilenburgerstraat.
- 18** Sla rechtsaf naar de Landlustweg. Volg deze circa 1 km tot u in Steenderen de Dorpsstraat bereikt. Sla rechtsaf.
- 19** Steek schuin naar links over de Burgemeester Smitstraat. Het Oorlogsmonument Steenderen bevindt zich aan de rechterkant. **C**
- 20** Fiets terug en sla rechtsaf op de Burgemeester Smitstraat.
- 21** Sla rechtsaf naar de Dr. Alfons Ariënsstraat en volg deze ongeveer 1 km.
- 22** Neem op de rotonde de 1ste afslag naar de L. Dolfingweg en volg ruim 2 km.
- 23** Neem op de rotonde de 3e afslag naar de Zutphen-Emmerikseweg.
- 24** Sla rechtsaf op het fietspad naar de Wichmondseweg.
- 25** Uw bestemming, de Luistersteen, bevindt zich direct aan de rechterkant. **D**
- 26** Fiets verder naar de Wichmondseweg.
- 27** Ga rechtdoor op de rotonde en buig rechtsaf om de Wichmondseweg te volgen Baak uit.
- 28** Sla linksaf naar de Vordenseweg. Volg deze circa 2 km.
- 29** Sla in Wichmond linksaf naar de Dorpsstraat.
- 30** Sla linksaf naar de Vierakkersestraatweg en sla direct rechtsaf. Volg deze circa 1,5 km.
- 31** Sla rechtsaf naar de Hackfortselaan en volg deze circa 2 km tot u de rotonde bereikt.
- 32** Neem op de rotonde de 2e afslag naar Het Hoge en volg deze ongeveer 1 km.
- 33** Sla aan het eind linksaf naar de Raadhuisstraat. Volg deze en sla rechtsaf naar de Burgemeester Galleestraat.
- 34** Sla linksaf naar de Almenseweg.
- 35** Sla rechtsaf naar de Overweg en direct linksaf naar de Zelstweg.
- 36** Sla rechtsaf naar de Oude Zutphenseweg.
- 37** Sla na ca. 1 km linksaf naar de Kerkhoflaan. U heeft Begraafplaats Vorden bereikt. **E**
- 38** Fiets terug over de Kerkhoflaan en steek de Oude Zutphenseweg over.
- 39** Sla linksaf naar de Netwerkweg en direct rechtsaf om op de Netwerkweg te blijven.
- 40** Steek de Ruurloseweg over en sla rechtsaf.

- 41 Sla linksaf naar de Schuttestraat.
- 42 Sla na ongeveer 500 m rechtsaf naar de Vordensebosweg.
- 43 Sla direct na de parkeerplaats aan uw linkerzijde linksaf.
- 44 Sla na circa 500 m linksaf naar de Waarlerweg. Volg de Waarlerweg circa 1,5 km. U heeft Landgoed De Kieftskamp bereikt recht voor u. **F**
- 45 Sla vanaf De Kieftskamp rechtsaf naar de Lindeseweg.
- 46 Sla rechtsaf naar de Lieferinkweg en volg voor ca. 500 m.
- 47 Sla op de kruising rechtsaf naar de Zomervreugedeweg en vervolgens linksaf naar de Berkendijk.
- 48 Sla aan het eind van de weg rechtsaf naar de Maalderinkweg en direct weer linksaf naar de Slotsteeg.
- 49 Volg de Slotsteeg en vervolgens de Beatrixlaan circa 2,5 km.
- 50 Sla rechtsaf naar de Ruurloseweg en sla rechtsaf langs de kerk naar de Kerkstraat. De World Peace Flame Hengelo bevindt zich aan de linkerkant naast de kerk. **G**
- 51 Fiets verder op de Kerkstraat.
- 52 Sla rechtsaf naar de Raadhuisstraat en sla direct linksaf naar de Kervelseweg. Volg deze weg gedurende 1,5 km en steek de rondweg over.
- 53 Sla rechtsaf om op de Kervelseweg te

blijven en u vindt Landhuis 't Kervel aan uw rechterkant. **H**

- 54 Fiets verder over de Kervelseweg en sla linksaf naar de Krommedijk. Volg deze weg 1,5 km.
- 55 Vervolg de weg naar de Hogenkampweg en houd voor ca. 2 km aan.
- 56 Sla linksaf naar de Kerkstraat en direct rechtsaf naar de Sint Janstraat.
- 57 Sla aan het eind van de weg rechtsaf naar de Hengelosestraat en vervolg de weg naar de Keijenborgseweg.
- 58 Volg de weg voor ca. 1 km en sla rechtsaf om op de Keijenborgseweg te blijven. Volg deze circa 1,5 km.
- 59 Maak een flauwe bocht naar rechts naar de Zelhemseweg. Voormalig Werkkamp De Wittebrink bevindt zich na ongeveer 1 km aan de rechterkant. **I**
- 60 Vervolg uw weg op de Zelhemseweg en sla linksaf naar de Hessenweg.
- 61 Sla op de splitsing linksaf naar de Loenhorsterweg en volg deze circa 2,5 km.
- 62 Sla aan het eind van de weg rechtsaf naar de Klootsemastraat.
- 63 Sla aan het eind rechtsaf naar de Kruisbergseweg.
- 64 Volg het fietspad naar de Berglaan en buig linksaf om de Berglaan te volgen.
- 65 Sla rechtsaf naar de Kruisbergseweg.

Volg deze 1 km naar de Ruimzichtlaan.

- 66 Buig bij de stoplichten rechtsaf om de Ruimzichtlaan te volgen.
- 67 Ga linksaf en steek de Ruimzichtlaan over naar het Erdrinkplein (richting de VUE).
- 68 Ga rechtdoor en steek de Hofstraat over naar de Burgemeester van Nispenstraat.
- 69 Steek de Burgemeester van Nispenstraat over en neem het Cauverenpad.
- 70 Sla linksaf naar de Walstraat en rechtsaf naar de Catharinastraat. Loop met de fiets aan de hand.
- 71 Vervolg de weg naar het Simonsplein en uw begin- en eindbestemming, de Catharinakerk, bevindt zich rechts. **A**

Download route (GPX)

Open de route in een navigatie-app

Download

A

Sint Catharinakerk, centrum Doetinchem

Tijdens en na de oorlog hebben de inwoners van Doetinchem veel verloren, en dat geldt ook voor Nico Brugman. Als 3-jarige jongen woont Nico met vijf broers en zussen en zijn ouders op de hoek van de Boliestraat en de Hoopensteeg.

Op 19 maart 1945 wordt zijn vader gedood bij de Nemaho timmerfabriek tijdens een bombardement door Britse jachtvliegtuigen. Slechts twee dagen later verliest hij ook zijn zusje Jenny, die om het leven komt bij het grote bombardement op het stadscentrum. Zijn moeder verlaat diezelfde nacht de stad, met vijf kinderen en twee kinderwagens, en zoekt onderdak bij haar ouders in Eibergen. Na de oorlog blijft ze daar, hertrouwt en praat ze niet meer over het verleden.

Voor Nico blijft het oorlogsverhaal een mysterie. Pas op 75-jarige leeftijd, aangespoord door zijn schoondochter, begint hij zijn zoektocht naar antwoorden en hoort hij over de tragedie van zijn familie.

B

Monument Mark Tennant-plantsoen, Doetinchem

De stad Doetinchem komt de bezettingstijd grotendeels ongeschonden door. Echter, aan het einde van de oorlog krijgt de stad alsnog een zware klap te verduren. Op 19, 21 en 23 maart 1945 bombarderen Britse vliegtuigen de stad en ligt het historische centrum in puin.

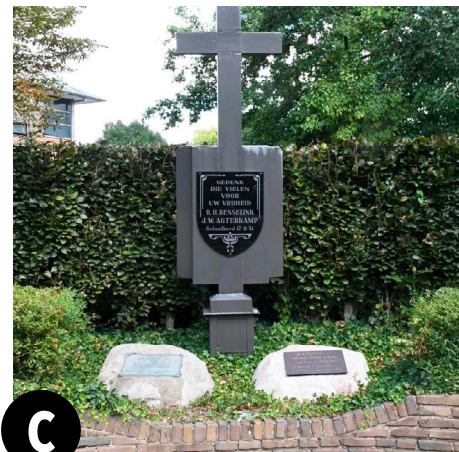
De geallieerde voeren intensieve bombardementen uit op Duitse steden en strategische doelen, in de verwachting Duitsland snel tot overgave te dwingen. Daarbij vallen er veel burgerslachtoffers. Dit is ook het geval in de bombardementen op Doetinchem. Het historische stadscentrum wordt zwaar getroffen,

waarbij ook het stadhuis, de synagoge en de Catharinakerk in vlammen opgaan. In totaal worden 120 gebouwen verwoest, vallen er 143 doden en raken honderden mensen gewond.

Maar waarom Doetinchem? Dat blijft onzeker; we kunnen slechts afgaan op vermoedens. Het eerste bombardement op 19 maart zou twee strategische doelen hebben gehad: een fabriek voor vliegtuigonderdelen en een verbindingspost, beide aangewezen door het verzet. Deze doelen worden echter gemist. Het tweede bombardement op 21 maart lijkt een vergissing te zijn geweest, waarbij Doetinchem per ongeluk wordt getroffen in plaats van het Duitse stadje Isselburg, net over de grens. Een andere mogelijke reden is de vernietiging van de versterkingen die de Duitsers in Doetinchem

hebben aangelegd om de geallieerde opmars te belemmeren. Vanuit de lucht zou men hebben geprobeerd deze obstakels te vernietigen en zo het Duitse verzet te breken.

De bombardementen houden de Duitse soldaten niet tegen. Ze verstoppn zich in de kapotte gebouwen van de stad en blokkeren de toegangswegen met oude tramwagens. Het verzet weet te voorkomen dat enkele bruggen worden opgeblazen. Na hevige gevechten wordt Doetinchem op 2 april bevrijd door het Canadese leger. Maar van het 'oude Doetinchem' is dan niet veel meer over. Dat geldt overigens ook voor de diverse Duitse steden in de grensstreek, zoals Emmerich, Rees, Bocholt en Münster.

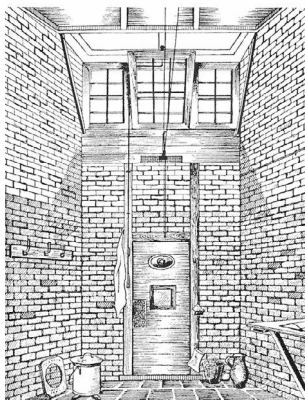
Monument, Steenderen

Dit monument is een herinnering aan twee mannen, die om een enkele daad zwaar zijn gestraft. Het gaat om de burens Jan Willem Agterkamp en Bernard Besselink.

In de nacht van 8 september 1941 maakt een Brits vliegtuig een noodlanding bij Hengelo (Gelderland). De vliegeniers, Richard Pape en Jock Moir, bellen aan bij een boerderij. De boer, Bernard Besselink, doet open en besluit hen te helpen. Hij roept de hulp in van zijn buurman, Jan Willem Agterkamp, die jarenlang journalist is geweest en Engels spreekt.

De vliegeniers worden zo via het verzet naar de Randstad geleid om via Katwijk naar Engeland te komen. Ze worden verraden en gearresteerd in Leiden. Het spoor leidt dan terug naar de Achterhoek en in september worden Jan Willem en Bernard van hun bed gelicht en gevangengezet in het beruchte Oranjehotel in Scheveningen.

Jan Willem Agterkamp maakt een tekening van zijn cel, voordat hij en Bernard Besselink op 17 november 1941 worden geëxecuteerd in de duinen bij Bloemendaal. Jock Moir en Richard Pape overleven de oorlog. Pape schrijft meerdere boeken over zijn belevenissen en onthult in 1954 in Steenderen het monument voor Agterkamp en Besselink.

D

Luistersteen Baak

Het is 4 april 1945 als de Canadezen van de 3e Infanterie Divisie, die eind maart bij 's-Heerenberg Nederland binnenkomen, een feestelijk onthaal krijgen in Baak. Het dorp, dat de oorlog grotendeels zonder grote incidenten heeft doorstaan, is dan net twee dagen bevrijd. De divisie heeft aanvankelijk als doel om verder noordwaarts langs de IJssel naar Zutphen te trekken, maar de gebeurtenissen nemen een andere wending.

Duitse troepen bevinden zich westelijk van de IJssel, in de omgeving van het nog bezette Brummen en Cortenoever. De aanwezigheid van vijandelijk geschut aan de overzijde van de rivier maakt de route langs de IJssel te gevaarlijk.

Daarom besluit de divisie in Baak bij de kruising rechtsaf te slaan, richting Wichmond.

Rond 10.00 uur wordt Baak getroffen door een onbekend aantal granaten. In het dorp valt een granaat nabij de kruidenierszaak van Johan Schooltink. Drie kinderen – de broertjes Theo en Joosje Schooltink en de achtjarige Joke Dahlhaus zijn op slag dood. Hun lichamen worden naar de kelder van de winkel gebracht.

Daar worden ook de lichamen van opa Donderwinkel (67), de Arnhemse evacué Henk Thuysman (17) en Benny Schooltink (16) binnengedragen. Tegelijkertijd loopt er buiten een aantal kinderen op straat. Een volgende granaat doodt daar de meisjes Dini Wieggers (5) en Annie van den Bos (12).

Vier zwaargewonden worden in een militaire vrachtwagen vanuit Baak naar Nijmegen vervoerd. Twee van hen, Canadees militair Rudolph Ruck (39) en Dikkie Donderwinkel, overlijden alsnog. De andere twee, Henk Dahlhaus (6) en vader Donderwinkel, herstellen en keren terug naar Baak.

In de dagen, maanden en zelfs jaren na de oorlog, komen er in de omgeving van Baak nog granaten tot ontploffing, soms met dodelijke slachtoffers tot gevolg.

E

Begraafplaats, Vorden

Dit is de Algemene Begraafplaats van Vorden. Een begraafplaats die naast een aantal geallieerde graven, ook de plek is van een bijzonder, Duits graf. Het gaat om een 'kameradengraf' met tien Duitse soldaten.

Het is bijzonder te noemen, omdat na de oorlog vrijwel alle in Nederland omgekomen Duitse soldaten overgebracht worden naar begraafplaats Ysselsteyn (Limburg), waar hun graf wordt voorzien van een betonnen kruis. Dit is niet het lot van deze tien soldaten die zijn gesneuveld in de omgeving van Vorden. Adolf Hild zit samen met Hugo Fritz, Heinz Burkhardt en Walter Zaumsegel in een nachtjager die door

het Britse leger wordt neergehaald, waarbij alle bemanningsleden om het leven komen. De vader van Adolf Hild wil niet dat zijn zoon in een anoniem graf terecht komt. Hij koopt vier graven op de algemene begraafplaats in Vorden en voorziet deze van eenzelfde natuurstenen grafbedekking. Zijn zoon Adolf Hild wordt daar samen met Fritz, Burkhardt en Zaumsegel op 16 mei 1945 begraven. Hild is 20 jaar geworden.

In 2012 ontstaat er flinke ophef rondom het graf. De gemeente heeft het voornemen om tijdens de herdenking op 4 mei 2013 ook langs de omgekomen Duitse slachtoffers te gaan. Voor velen gaat dit te ver en de protesten worden in de landelijke media uitgedragen. Zelfs in de Verenigde Staten is er aandacht aan besteed: *'Het besluit negeert de afschuwelijke aard van het naziregime en is een belediging voor de slachtoffers.'* – Simon Wiesenthal Centrum.

Er wordt dan afgezien van het voornemen. Het samen herdenken met Duitsers blijft een steeds terugkerend onderwerp van discussie.

Lees over de Duitse militairen in Vorden

F

De Kieftskamp, Vorden

U staat hier voor de poort van Huis De Kieftskamp, een kasteel dat in de Tweede Wereldoorlog het hoofdkwartier vormt van het verzet onder leiding van William Archibald van den Wall Bake.

Van den Wall Bake, commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten, zit vanaf 1942 ondergedoken. Hij wordt in december 1944 gevangengenomen en in gevangenis de Kruisberg in Doetinchem opgesloten. Waarom precies blijft onduidelijk. De papieren zijn vernietigd. Wel houdt hij een dagboek bij,

waarin hij schrijft over het vervoer per trein van Doetinchem langs Terborg, Ulft, Varsseveld en Aalten en Winterswijk, alvorens de reis een verrassende wending neemt.

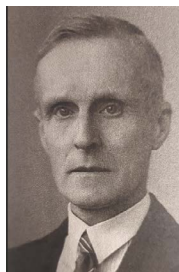
"Direct na het vertrek uit Winterswijk kwam plotseling Jaap bij mij met de verrassende mededeling, dat er achter in de wagen een luik was waar gemakkelijk iemand doorheen kon kruipen en er op die manier al verscheidene gevangenen uit de trein gesprongen waren. ' Of wij mede deden?' Wat een vraag als er werkelijk kans bestond. Eindelijk bij de halte Beltrum - Zieuwent, reed de trein langzamer, steeds minderde de snelheid en steeds meer begon men achter mij te dringen, dat het tijd werd dat Jaap de sprong waagde. Eindelijk sprong hij, blijkbaar niets te laat want hij klapte meteen tegen de grond en op zijn gezicht, maar tegelijk stond hij ook weer op. Toen ik er uit, ook zonder jas; het viel mee, ik was spoedig op de buffers en kon meteen springen, want de snelheid was inmiddels nog verminderd. Het was intussen door de heldere maan zo licht, dat ik mij direct achter een bosje dood gras liet vallen uit angst gezien te worden. De trein was nl. geheel stil gaan staan, zodat ik niet anders dacht of de bewaking zou uitstappen en om de trein gaan lopen.

Wij lagen doodstil achter het plukje gras, ieder ogenblik verwachtende de bewakers te zien uitstappen; het duurde seconden, minuten, niets bewoog zich. Eindelijk zagen wij het rode achterlicht van de trein bewegen.

Wij waren vrij!"

Sevink uit Zelhem, Bosch van Rosenthal van Huize den Dam uit Eefde en Van den Wall Bake van de Kieftskamp uit Vorden, ontsnappen zo aan het transport naar Neuengamme en overleven de oorlog.

Anderen lukt het niet te ontsnappen en worden naar werkkampen afgevoerd. Landbouwer D.J. Pardijs en Hendrik Willem Wolsink uit Zelhem overlijden in Neuengamme. Elis Cornelis Achterberg overlijdt aan de ontberingen in Wöbelin.

Van den Wall Bake

Kerkplein, World Peace Flame, Hengelo

Sinds 2017 brandt de Wereldvrede vlam in Hengelo, een initiatief dat symbool staat voor vrede, vrijheid en eenheid in de samenleving.

De oorspronkelijke Wereldvrede vlam is ontstaan op 31 juli 1999 in Bangor in Noord-Wales, waar vlammen van vijf continenten samen zijn gebracht om samen een Vlam van Wereldvrede te vormen. Uit deze vlam zijn geleidelijk aan vlammen verspreid naar vele landen op de wereld.

Zo is ook de Wereld vredesvlam in Hengelo gekomen. De werkgroep WPF Bronckhorst organiseert veel activiteiten vanuit het overkoepelende doel: vrede. Zo worden er vredeskaarsen verkocht, vredeslessen gegeven en is er een Vredeslaan opgezet in Hengelo. Ook is er een project gestart genaamd 'de vlam reist', waarbij de vlam de hele wereld rondreist. In het teken van rondreizen, zijn er ook groepen die zich aansluiten bij WPF Bronckhorst.

Een organisatie die de schijnwerpers zet op vrijheid is Activité Pour Liberté. Deze organisatie doet dit met lange fiets- en wandelroutes. Zo ontwikkelde de organisatie de wandelroute 'Via Kevelaer', een route in het teken van vrijheid, vrede en verbinding die van Hengelo (GLD) naar het Duitse bedevaartsoort Kevelaer leidt. Na het succes van deze route is ook de WPF-Trail ontwikkeld, een route langs de verschillende Vredes- vlammen in Nederland.

**Bezoek de website
van WPF Bronckhorst**

H

Huize 't Kervel, Hengelo

Dit witte huis in het buitengebied van Hengelo, is Huize 't Kervel, een huis dat tussen 1943 en 1944 onderdak biedt aan Joodse onderduikers.

Huize 't Kervel, groeit onder leiding van Ben en Alie de Graaf in de vorige eeuw uit tot een geliefd vakantieoord in de Achterhoek. Naarmate de oorlog vordert, wordt het meer en meer een toevluchtsoord voor mensen op de vlucht en wordt hier plek geboden aan onderduikers. Vanaf april 1943 verblijven twintig onderduikers in het huis. Als de Duitsers en landwachters een inval doen, worden vier van hen, die op dat moment net even buiten frisse lucht happen, gearresteerd.

De schuilplaats zelf wordt die nacht niet ontdekt, waardoor de overige onderduikers kunnen ontsnappen. Het huis heeft namelijk een kelder, waarvan de ingang verborgen zit achter een verrijdbare haardschouw. In de kelder bevindt zich een geheime woonruimte, waar de rest van de onderduikers verstopt blijven. De meesten van hen weten uiteindelijk de oorlog te overleven.

Een van de onderduikers is Gerda Kahn, die tijdens de inval in de kelder achterblijft. Haar zoontjes, Harry en Robert, worden echter gearresteerd en weggevoerd. Ze heeft hen nooit meer teruggezien. Robert heeft kort daarvoor van plaats geruild met zijn broer Eric, die naar een onderduikadres in Zeist vertrekt en daar de bevrijding meemaakt. Na de oorlog vinden Gerda en Eric elkaar terug. In 1950 emigreren ze samen met andere familieleden naar Australië. Gerda is dan inmiddels hertrouwd met Ben de Graaf, de man die zoveel levens heeft gered op 't Kervel. Zijn huwelijk met Alie was inmiddels beëindigd.

**Lees meer over
Huize 't Kervel**

Monument Kamp De Wittebrink, Hummelo

Het kamp De Wittebrink wordt in 1937 gebouwd en heeft een maximale capaciteit van ongeveer 120 personen, ondergebracht in twee woonbarakken. Langs de doorgaande weg staat de barak van beheerder Burggraaf. Daarnaast bestaan de voorzieningen uit een opslagruimte, een kantine, een opslag voor dekens en strozakken en een pomphuis.

Eind augustus 1942 arriveren Joodse dwangarbeiders in het kamp. Zij slapen op stapelbedden in de woonbarakken, die binnen een wasruimte hebben. De sanitaire voorzieningen buiten bestaan uit een primitief toilet met een dubbele

rij van acht emmers, gescheiden door schotten, overdekt en afgesloten met een halve deur.

Volgens omstanders waren de leefomstandigheden relatief goed, mede dankzij de hulp van Dr. Westerbeek van Eerten en de kampbeheerder. Ondanks een verbod op het ontvangen van pakketjes, weten velen hun familieleden toch te bereiken met zendingen. De dwangarbeiders hebben zich waarschijnlijk beziggehouden met boskap, het verwijderen van boomstronken en het egaliseren van terrein. In deze periode is ook een hoge uitkijktoren gebouwd.

In de nacht van 2 op 3 oktober 1942 worden de Joodse dwangarbeiders onder bewaking te voet naar Hummelo gedreven. Vermoedelijk reizen zij vervolgens per tram van Laag-Keppel naar Dieren en vandaar naar Arnhem.

Na hun vertrek doet het kamp dienst als opvang voor enkele tientallen jongeren uit het Rijksopleidingsgesticht 'De Kruisberg' in Doetinchem. In de herfst van 1944 biedt een van de barakken tijdelijk onderdak aan een moeder met haar zeven kinderen.

Na de bevrijding krijgt het kamp opnieuw een bestemming. NSB'ers, landwachters, voormalige SS'ers en SD'ers worden er geïnterneerd. Later dient het kamp nog enige tijd als doorgangskamp voor Duitse krijgsgevangenen.

Sint Catharinakerk, Doetinchem

Bombardement op de St. Catharinakerk, maart 1945

Dit is het einde van deze fietsroute met een verzameling aan verhalen rondom oorlog en vrijheid in deze regio. Het is belangrijk dat we de verhalen niet vergeten.

De fietsroute is een aanvulling op het Vrijheidskwartet, een initiatief vanuit het Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en Liemers. Meer informatie over de andere vier routes en het Vrijheidskwartet kunt u vinden op de site van het Nationaal Onderduikmuseum.

Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en Liemers

Ook benieuwd naar de vier andere fietsroutes uit deze serie? Deze routes vullen elkaar aan, maar zijn ook afzonderlijk af te leggen.

Bekijk alles over de Vrijheidsroute

Een kwartet met betekenis

Het Vrijheidskwartet is meer dan een spel; het is een verbinding van verhalen, monumenten en gebeurtenissen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Dankzij de input van de gemeenten worden lokale herinneringen en thema's op een toegankelijke manier gedeeld.

Het kwartet is ondersteund door de Provincie Gelderland.

Het kwartet is verkrijgbaar in het Nationaal Onderduikmuseum.

De fietsroutes Vrijheid zijn gerealiseerd vanuit het **Programma Vrijheid Achterhoek en Liemers**, met ondersteuning door de provincie Gelderland.

Deelnemende gemeenten:

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Duiven, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Westervoort, Winterswijk en Zevenaar, in samenwerking met de Duitse grensstreek.

Team Vrijheid

Tekst fietsroutes: Lasse Wenting
Redactie: Gerda Brethouwer, Aileen Temming en Miriam Szalata
Vormgeving: Ben Lammers

Meer informatie:

info@onderduikmuseum.nl
telefoon: 0543 47 17 97

GRENSLAND
GRENZLAND

GELDERLAND
in VRIJHEID

nationaal
onderduikmuseum